

1355

На основу члана 18. став 1. Закона о образовању одраслих ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/09 и 1/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), на приједлог Завода за образовање одраслих, министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију д о н о с и

ПРОГРАМ

ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ПОСЛОВЕ РУКОВОАЦА ГРАЂЕВИНСКИХ МАШИНА

Члан 1.

Овим програмом утврђују се оспособљавање за послове руковоаца грађевинских машина, циљ Програма, наставни садржаји, облик извођења Програма, трајање Програма и начин провјере, кадровским, дидактичким и просторним условима за извођење Програма, услови за упис, напредовање и завршетак Програма, начин евалуације Програма и постигнућа у учењу.

Члан 2.

Циљ Програма је оспособљавања полазника за управљање грађевинским машинама.

Члан 3.

Програм оспособљавања за послове руковоаца грађевинских машина са утврђеним циљем, обликом извођења Програма, трајањем Програма и начином провјере, кадровским, дидактичким и просторним условима за извођење Програма, условима за упис, напредовањем и завршетком Програма, начином евалуације Програма и постигнућима у учењу налази се у Прилогу овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 4.

Програм траје укупно 480 часова, од којих 60 часова теоријске наставе и 420 часова практичне наставе.

Члан 5.

Током оспособљавања врши се стално праћење нивоа овладаности радним компетенцијама сваког полазника помоћу листа за праћење тока оспособљавања.

Члан 6.

Провјера савладаности Програма врши се полагањем испита провјере, који се организује у просторијама за оспособљавање и просторима гдје се налазе услови и радна мјеста за које се полазник оспособљавао.

Члан 7.

- (1) Оцјену о стеченим компетенцијама даје испитна комисија.
- (2) Комисију чине три члана која морају испуњавати исте услове који су предвиђени за наставнике.

Члан 8.

- (1) Испитом се провјеравају стечена теоријска знања и радне компетенције.
- (2) Испит се вреднује са највише 100 бодова.

Члан 9.

- (1) Провјера стечених теоријских знања обавља се тестом знања, који се полаже писмено и вреднује са највише 20 бодова.
- (2) Провјера стечених радних компетенција обавља се извршавањем једног стандардизованог радног задатка.
- (3) За оцјењивање радног задатка користи се посебна бодовна листа.

Члан 10.

- (1) Радни задатак се може оцијенити са највише 80 бодова.
- (2) Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:
  - а) уредност при раду – 10 бодова,
  - б) извођење радних операција, руковање машином – 20 бодова,
  - в) очекивано вријеме израде – 10 бодова,
  - г) параметри квалитета извршеног посла – 40 бодова.

Члан 11.

- (1) Успјех на испиту провјере зависи од укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем радног задатка.
- (2) Бодови се преводе у успјех.
- (3) Скала успјешности је тростепена и будује се на следећи начин:
  - а) недовољно ..... до 51 бода,
  - б) добро ..... од 51 до 75 бодова и
  - в) одлично ..... од 76 до 100 бодова.
- (4) Полазник који не положи испит провјере може након додатног оспособљавања приступити поновном полагању испита.

Члан 12.

Теоријску и практичну наставу може да изводи лице које има одговарајућу стручну спрему и звање, и то:

- а) дипломирани инжењер машинства, смјер мотори и моторна возила,
- б) дипломирани инжењер саобраћаја, друмски смјер и
- в) професор машинства.

Члан 13.

- (1) Теоријска настава изводи се у кабинету опремљеном наставним средствима за реализацију теоријске наставе.
- (2) Практична настава изводи се на градилишту грађевинских предузећа и самосталних грађевинских радњи.

Члан 14.

Услови за упис у овај програм су завршена најмање основна школа, посједовање лекарског увјерења о здравственим и психофизичким способностима за рад и возачке дозволе Б категорије.

Члан 15.

По завршетку Програма стиче се увјерење о оспособљености, које има снагу јавне исправе.

Члан 16.

На крају Програма учесници су дужни попунити евалуативни упитник на основу којег се врши процјена успјешности одржаног оспособљавања.

Члан 17.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Прилог

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ПОСЛОВЕ РУКОВООЦА ГРАЂЕВИНСКИХ МАШИНА

1. Назив Програма	Програм осposобљавања за послове руковооца грађевинских машина
2. Циљ Програма	Оспособљавање полазника за управљање грађевинским машинама.
3. Наставни садржаји	<p>Мјере заштите при раду са грађевинским машинама, Багер са дубинском кашиком (основна машина - погонски мотор, радни прибор - алат, радни уређај машине, систем уљне хидраулике), Комбинована грађевинска машина (основна машина - погонски мотор, радни прибор - алат, радни уређај машине, систем уљне хидраулике), Булдожер (основна машина-погонски мотор, радни прибор - алат, радни уређај машине, систем уљне хидраулике); Скрепер (основна машина - погонски мотор, радни прибор - алат, радни уређај машине, систем уљне хидраулике); Машине за сабијање тла (основна машина - погонски мотор, радни прибор - алат, радни уређај машине, систем уљне хидраулике), Врсте горива и мазива, Одржавање радних машина, Отклањање ситних кварова, Практична настава.</p>
4. Облик извођења Програма	Теоријски дио Програма реализује се предавањем у редовној настави, а практични дио практичним радом.
5. Трајање Програма и начин провере	<p>Трајање Програма 480 часа (60 часова теоријске наставе и 420 часова практичног рада). Начин провере Током оспособљавања врши се стално праћење степена овладаности радним компетенцијама сваког полазника, помоћу листа за праћење тока оспособљавања. Провера савладаности Програма оспособљавања спроводи се полагањем испита провере, који се организује у просторима и условима гдје се полазник обучавао. Оцјену о стеченим прописаним компетенцијама даје испитна комисија. Комисију чине три члана, који морају испуњавати исте услове који су предвиђени за наставнике. Испитом провере проверавају се стечена теоријска знања и радне компетенције. Испит се вреднује са највише 100 бодова. Провера стечених теоријских знања обавља се тестом знања који се полаже писмено и вреднује са највише 20 бодова. Провера стечених радних компетенција обавља се извршавањем једног стандардизованог радног задатка. За оцјењивање радног задатка користи се посебна бодовна листа. Радни задатак може да се оцијени са највише 80 бодова. Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уредност при раду – 10 бодова, - извођење радних операција - руковање машином – 20 бодова, - очекивано вријеме израде – 10 бодова и - параметри квалитета извршеног посла – 40 бодова. <p>Успјех на испиту зависи од укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем радног задатка. Бодови се преводе у успјех. Скала успјешности је тростепена:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 51 бода – НЕДОВОЉНО, - од 51 до 75 бодова – ДОБРО и - од 76 до 100 бодова – ОДЛИЧНО. <p>Полазник који не положи испит провере може након додатног оспособљавања приступити поновном полагању испита.</p>
6. Кадровски, дидактички, просторни услови за извођење Програма те знање и вјештине који се стичу завршавањем Програма	<p>Кадровски услови</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дипломирани инжењер машинства, смјер мотори и моторна возила, - Дипломирани инжењер саобраћаја, смјер друмски саобраћај, - Професор машинства. <p>Дидактички услови</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мултимедијална опрема (један рачунар и пројектор), - Презентације, филмови машина у раду, часописи, - Фабрички каталози, проспекти машина, упутство за руковање и одржавање машине, - Узорци компоненти и дијелова грађевинских машина, - Узорци личних средстава заштите, - Заштитна опрема за сваког полазника према прописима. <p>Просторни услови за извођење Програма</p> <p>Програм оспособљавања спроводи се у школи и просторима гдје се налазе радна мјеста и услови за које се полазник обучава.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кабинет опремљен наставним средствима за реализацију теоријске наставе; - Градилишта грађевинских предузећа и самосталних грађевинских радњи. <p>Знање и вјештине који се стичу завршавањем Програма</p> <p>По завршетку Програма полазник ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Објасни могућности и примјену багера са дубинском кашиком, комбиноване грађевинске машине, булдожера, скрепера и машина за сабијање тла, - Објасни радни циклус багера са дубинском кашиком, комбиноване грађевинске машине, булдожера, скрепера и машина за сабијање тла, - Наведете врсте и објасни појединачну употребу горива и мазива, - Управља грађевинским машинама, - Врши ископ, утовар, претовар, планирање и сабијање земљаног тла, - Спроводи редовно одржавање грађевинских машина, - Отклони ситније кварове на машини, - Употреби средства личне заштите при раду са грађевинским машинама. <p>Након успјешно савладаног Програма оспособљавања стиче се јавна исправа: “Увјерење о оспособљавању”.</p>
7. Услови за упис, напредовање и завршетак Програма	Одрасла лица са најмање завршеном основном школом која поседују љекарско увјерење о здравственим и психофизичким способностима за рад и возачком дозволом Б категорије.

8. Начин евалуације Програма и постигнућа у учењу	На крају оспособљавања учесници су дужни попунити евалуативни упитник на основу којег се врши процјена успјешности одржаног оспособљавања.
---	--

1356

На основу члана 18. став 1. Закона о образовању одраслих ("Службени гласник Републике Српске", број 59/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), на приједлог Завода за образовање одраслих, министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси